

Olsztyn, 22 października 2021 r.

GM.0003.36.1.2021

KANCELARIA SEJMIKU
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Wpłynęło dnia:

2021 -10- 25

Pan
Marcin Kazimierczuk
Radny Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Nr ..... 417 .....
Podpis ....

Szanowny Panie Radny,

W odpowiedzi na Pana interpelację złożoną w dniu 13 października 2021 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2021 poszkodowanym w związku z wystąpieniem na terenie województwa warmińsko-mazurskiego Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) informuję, jak niżej.

Zasady przyznawania odszkodowań ze środków budżetu państwa w następstwie działań podjętych w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt określa ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421). Należy zauważyć, że artykuł 49 wyżej wymienionej ustawy w sposób szczegółowy reguluje zagadnienia przyznawania i wypłaty odszkodowań w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto, na podstawie art. 57 ust. 3 powyżej wskazanej ustawy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał Rozporządzenie z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia w 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej "Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie" (Dz. U. z 2021 r. poz. 236.). W pkt. 3 załącznika tego rozporządzenia wskazano, że szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. wyniosą **129 432 694,19 zł**. Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021, w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

W istocie treść Pana interpelacji wskazała źródła finansowania walki z ASF, jednak brak w nich jest pozycji dotyczącej odszkodowań za wybite stada. Na uwagę zasługuje również powyżej przywołane rozporządzenie, które w pkt 8.1 załącznika zatytułowanego „Koszty realizacji programu w 2021 r.” przewiduje odszkodowania za świnie poddane ubojowi lub zabiciu w ramach decyzji o całkowitej depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika dla **500** sztuk na kwotę **172 625,00 zł (345,25zł/szt.)**, co stanowi **0,13%** całkowitej kwoty realizacji Programu. Na szczególną uwagę zasługuje jednak sposób szacowania i wypłaty odszkodowań za wybite stada na podstawie decyzji lekarza weterynarii. Odszkodowania wypłacane na podstawie decyzji administracyjnych nakazujących całkowitą depopulację świń w gospodarstwie po stwierdzeniu przypadku ASF z art. 49 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt budzą wiele kontrowersji. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia, przy czym wartość rynkowa zwierzęcia w strefie objętej ASF jest niższa w stosunku do ceny, którą rolnik otrzymałby poza strefą, w związku z czym samo szacowanie przebiega przy już zaniżonych cenach nie odzwierciedlających cen faktycznych skupu żywca wieprzowego z pominięciem poniesionych nakładów finansowych na produkcję, która w toku cyklu hodowlanego pochłonęła już duże środki finansowe. Ponadto rolnik zmuszony jest do likwidacji środków produkcji w postaci zakupionych i wytworzonych niejednokrotnie ze swoich upraw pasz w toku cyklu hodowlanego, w którym nastąpiła konieczność uboju swoich zwierząt. Szacowanie takie nie obejmuje rzeczywistej straty, której rolnik poniósł ani korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby ASF'u w gospodarstwie nie stwierdzono. W przepisach rekompensujących nie uwzględnia się tego rodzaju strat.

Zupełnie inną sprawą jest fakt wydawania przez lekarzy weterynarii decyzji nakazujących likwidację stad świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę, których nie trzeba by obligatoryjnie wybijać lecz można by pozbyć się tych stad poprzez sprzedaż nawet w strefie objętej ASF. Rolnicy pozostawieni z tym problemem oczekują na rozwiązania systemowe ze strony rządu, który pozostaje bezczynny w takich sytuacjach, również występujących w naszym regionie. Prowadzi to do niepotrzebnych strat finansowych ponoszonych przez

gospodarstwa hodowlane jednocześnie obciążając bardziej budżet państwa z tytułu wypłat i tak niewystarczających odszkodowań.

W świetle powyżej przedstawionych zarówno danych jak i faktów, należy jednoznacznie stwierdzić, że pomoc państwa w aspekcie walki z ASF jest niewystarczająca, biorąc pod uwagę fakt, że w przypadku likwidacji hodowli trzody chlewnej sam proces jej odtworzenia trwa kilkanaście miesięcy, mogąc niejednokrotnie przyczynić się do bezpowrotnego zaniechania hodowli trzody chlewnej. Jest to bardzo istotne w przypadkach gospodarstw indywidualnych, których jedynym źródłem dochodu jest wyłącznie prowadzona hodowla trzody chlewnej. W tych przypadkach, z dobrze funkcjonującego, dochodowego gospodarstwa rolnego, w wyniku zdarzeń losowych obserwujemy postępującą degradację pozycji społeczno-ekonomicznej ciężko pracujących całych rodzin, zmierzającą w stronę przekroczenia granicy ubóstwa, spychając je na margines społeczny w wyniku niedostosowanej do realnych potrzeb pomocy państwa.

Rząd nie zaproponował skutecznego mechanizmu rekompensującego, więc rolnicy tracą często jedyne źródło dochodu. Pomoc nie jest dostosowana do rzeczywistych potrzeb. Zatem uważam, że zasadnym było wystosowanie stanowiska Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 września 2021 roku w sprawie pogarszającej się sytuacji rolnictwa, do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o wprowadzenie m.in. systemowych rozwiązań, które będą zabezpieczały producentów trzody chlewnej przed skutkami zjawisk epidemicznych i jednocześnie gwarantowały kompleksowe uruchomienie środków finansowych z budżetu państwa, uwzględniające również aspekt społeczny.

Biorąc pod uwagę zakres działań i rolę jaką powinno wypełniać Państwo, udzielenie pomocy w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, również tych wywołanych sytuacją związaną z utratą dochodów rolniczych, powinno zachodzić poprzez instytucje polityki społecznej, mające uprawnienia do rzetelnej identyfikacji osób wymagających objęcia pomocą przy odpowiednim monitoringu sytuacji społecznej. Zatem odpowiadając na Pański **apel o szybkie działanie i finansowanie wsparcia z budżetu Samorządu Województwa w postaci pomocy finansowej gminom na zadanie z zakresu pomocy społecznej z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych dla rolników, którzy ponieśli największe straty w związku z ASF**, wskazałbym na uregulowania tych kierunków

wsparcia w przepisach prawnych zawartych w ustawie o pomocy społecznej świadczących pomoc finansową za pośrednictwem instytucji do tego powołanych – Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

Z poważaniem

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Małek Brzezina

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu
8.1. Koszty realizacji programu w 2021 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Jednostka	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł
1. Badania					
1.1 Koszt pobierania próbek	świnie	sztuka	979 548	9,12	8 933 477,76
	dziki padle	sztuka	25 000	90,40	2 260 000,00
	dziki odstrzelone	sztuka	73 736	33,63	2 479 741,68
	dziki odłowione	sztuka	500	106,00	53 000
	test PCR	badanie	232 977	86,24	20 091 936,48
	ELISA	badanie	69 658	36,31	2 529 281,98
1.2 Koszt badań laboratoryjnych	badanie serologiczne potwierdzające (IPT/IB)	badanie	10 000	125,99	1 259 900,00
2. Czyszczenie i dezynfekcja	Środki dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską (Obwód Kaliningradzki), Białorusią i Ukrainą	kg	6830	39,86	272 243,80

3. Badanie kliniczne oraz kontrola bioasekuracji w gospodarstwach na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	Maty dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Federacją Rosyjską (Obwód Kaliningradzki), Białorusią i Ukrainą					
	Koszty pracy	godzina	3635	140,31	510 026,85	1 183 555,00
	Koszty dojazdów	km	276 558	0,64	176 997,12	
	Aktywne poszukiwanie dzików padłych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuca	5000	162,60	813 000,00	
4. Inne	Aktywne poszukiwanie dzików padłych poza obszarami wymienionymi w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE					
	Koszty bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuca	5000	270,28	1 351 400,00	
	Koszty bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych znalezionych na gruntach osób fizycznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej	sztuca	1000	270,28	270 280,00	

<p>Dofinansowanie podczas zorganizowanych poszukiwań padłych dzików, działań w zakresie zapewnienia:</p> <p>– sprzętu i materiałów do bioasekuracji</p> <p>– sprzętu i materiałów do pobierania próbek do badań oraz dla osób uczestniczących w tych poszukiwaniach koszty posiłków i napojów oraz środków ochrony przeciw owadom</p>	<p>Przeszukanie na 1 osobę</p>	<p>500/10</p>	<p>17,85</p>	<p>89 250,00</p>
<p>Finansowanie kosztów pracy osób w czasie wykonywania poszukiwania padłych dzików, w tym pracowników Inspekcji Weterynaryjnej uczestniczących w nich poza godzinami pracy</p>	<p>Przeszukanie na 1 osobę</p>	<p>5000/6</p>	<p>146,80</p>	<p>734 000</p>
<p>Koszt dojazdu samochodem ciężarowego na miejsce aktywnego poszukiwania padłych dzików, w przypadku nieznaalezienia padłych sztuk na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UJE</p>	<p>km</p>	<p>1469</p>	<p>0,32</p>	<p>470,08</p>
<p>Odstąpił wszystkich dzików przelatków, w tym dostarczanie tych dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UJE</p>	<p>sztuka</p>	<p>47 291</p>	<p>269,5</p>	<p>12 744 924,5</p>

Odstrzał dzików innych niż dziki przelatki i dorosłych samiec dzika, w tym dostarczenie tych dzików do badań laboratoryjnych – na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuکا	80 100	269,5	21 586 950
Odstrzał wszystkich dzików na obszarze wolnym, z wyjątkiem dorosłych samiec starszych niż 24 miesiące, tym dostarczenie tych dzików do badań laboratoryjnych	sztuکا	115 000	269,5	30 992 500
Odstrzał dzików innych niż samice przelatki dzika i dorosłych samiec dzika na obszarach znajdujących się do 50 km od obszarów wymienionych w części II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuکا	11 000	269,5	2 964 500
Odstrzał samiec przelatek dzika na obszarach znajdujących się do 50 km od obszarów wymienionych w części II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuکا	11 040	269,5	2 975 280
Unieszkodliwianie tusz dzików pozyskanych w ramach odstrzału sanitarnego na obszarze: ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia (obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE)	sztuکا	30 000	137,06	4 111 800
Unieszkodliwianie tusz dzików z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych oraz tusz przechowywanych z tymi tuszami w chłodni	sztuکا	959	386,66	370 806,94

Unieszkodliwianie tusz dzików niezagospodarowanych przez myśliwych na obszarach wymienionych w części I, II i III załącznika do decyzji 2014/709/UE	sztuکا	2000	137,06	274 120,00
	do 3 sztuk	120	616	73 920
Dofinansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia oraz transport do zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009 i unieszkodliwienie zwłok uśmierconych dzików	powyżej 3 sztuk	180	539	97 020
Koszt uboju świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika wraz z kosztami dojazdu oraz kosztami transportu świń do uboju	świnka	500	150,03	75 015,00
Odszkodowania za świnię poddane ubojowi lub zabiciu w ramach decyzji o całkowitej depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika	sztuکا	500	345,25	172 625,00
Koszt oznakowania indywidualnego – praca	sztuکا	500	35,16	17 580,00
Koszt wyceny przez rzeczoznawców wartości świń przy nakazie depopulacji świń po stwierdzeniu przypadku ASF u dzika	godzina	200	71,71	14 342,00
Dofinansowanie odłowu dzików, ich uśmiercenia oraz transport do zakładu zatwierdzonego zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 1069/2009 i unieszkodliwienie zwłok uśmierconych dzików	sztuکا	1500	569,10	853 650,00

Zwrot faktycznie poniesionych kosztów budowy odłowni żywołownych	sztuka	80	5650	452 000,00
Zwrot faktycznie poniesionych kosztów rocznego najmu odłowni żywołownych	sztuka	20	2825	56 500,00
Dofinansowanie poniesionych kosztów obsługi i utrzymania w dobrym stanie technicznym odłowni żywołownych	sztuka/miesiąc	100x12	7000	8 400 000,00
Koszt wydruku ulotek informacyjnych	sztuka	45 000	0,26	11 700,00
Koszt przeprowadzonych szkoleń grupowych	sztuka	80	1220,00	97 600
			razem	129 432 694,19

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2021, w ramach limitu wydatków części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdział 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczony na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.